

Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції «Теорія і практика стратегічного управління розвитком галузових і регіональних суспільних систем»

Список використаних джерел:

1. Король В. С. [**УДК 338.1:311.2**](http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?Z21ID=&I21DBN=EC&P21DBN=EC&S21STN=1&S21REF=10&S21FMT=fullweb&C21COM=S&S21CNR=20&S21P01=0&S21P02=0&S21P03=M=&S21COLORTERMS=0&S21STR=Формування та розвиток інфраструктури малого бізнесу на регіональному рівні (на прикладі Івано-Франківської області) [Текст] : монографія / В. С. Король, Р. Б. Данилейчук. – Івано-Франківськ, Луцьк: ВІЕМ, 2011. – 168 с.
2. Про стан та перспективи розвитку підприємництва в Україні: Національна доповідь / [К. О. Ващенко, З. С. Варналій, В. Є. Воротін та ін.]. – К., Держкомпідприємство, 2008. – 226 с.
3. Данилейчук Р. Б. Реалізація державної політики підтримки розвитку інфраструктури малого бізнесу [Текст]: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03 / Данилейчук Р. Б.; Держ. вищ. навч. закл. “Ужгород. нац. ун-т”. – Ужгород, 2013. – 22 с.
4. Ольвінська Ю. О. Розвиток інфраструктури малого і середнього бізнесу в Україні / Ю. О. Ольвінська, О. В. Самотоєнкова // Вісник соціально-економічних досліджень: зб. наук. пр. / ред. М. І. Зверяков; Одеський держ. екон. ун-т. – Одеса, 2009. – Вип. 37. – С. 254-258.
5. Букреєва Д. С. Удосконалення механізму розвитку малого бізнесу в Україні: податково-інтеграційний аспект / Д. С. Букреєва // Економічний простір. – 2016. – № 109. – С. 85-97.
</div><div data-bbox=)

ВИКОРИСТАННЯ СЦЕНАРНОГО ПІДХОДУ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ПЕРСПЕКТИВНОГО РОЗВИТКУ РЕГІОНУ

І. О. Журба,

Черкаський державний технологічний університет

Б. О. Бєлов

Департамент освіти та соціально-гумантарної політики ЧМР

О. В. Журба

ДАСУ в Черкаській області

e-mail: dream197708@gmail.com

При переході до ринкової економіки особливого значення набувають питання державного регулювання, змінюється якість господарського планування. Його призначення в нових умовах зводиться до вироблення загальної стратегії соціально-економічного розвитку, до формування певних пріоритетів в науково-технічній, структурній і соціальній політиці держави.

Виникає необхідність у комплексному прогнозуванні соціально-економічного і науково-технічного розвитку регіону, яке дозволило б перейти до державного планування за кінцевими результатами, до цільового програмування науково-технічного прогресу при оптимальній концентрації ресурсного потенціалу на пріоритетних напрямках.

Існуючі нині методичні підходи до складання макроекономічних прогнозів обмежують їх зміст опрацюванням орієнтирів розвитку країни і регіонів на 20 років з поглибленою деталізацією першого десятиліття. У розроблених прогнозах і діючих методиках прогнозування не знаходять послідовного відображення найважливіші вимоги - альтернативність наявних варіантів, облік нерівномірності розвитку прогнозованих об'єктів. Це відчутно знижує якість і науковий рівень прогнозової роботи [2, с. 12].

Застосування теорії циклічності розвитку дає необхідні орієнтири у виявленні можливих траєкторій майбутнього руху економіки, дозволяє розробити альтернативні варіанти довготривалого розвитку.

Теорія циклічності розвитку створює основу для подолання екстраполяційних підходів до побудови прогнозів, для достовірного обліку нелінійності економічної динаміки. Тим самим формується можливість перетворити прогнози на реальний і надійний інструмент передбачення майбутнього, що дозволяє застосовувати більш обґрунтовані планові рішення. Зокрема, орієнтація на циклічний характер розвитку сприяє правильному виявленню і відображенню в прогнозах майбутніх критичних точок в трендовому русі. Звідси реальною стає можливість передбачати тимчасові інтервали концентрації вузлових науково-технічних і соціально-економічних проблем, які вимагають вироблення принципово нових економічних і політичних рішень.

Переорієнтація в прогнозуванні на визнання циклічності як форми економічного розвитку повинна втілюватися в розробці альтернативних варіантів динаміки структури відтворення і темпів економічного зростання. Застосування теорії циклічного розвитку передбачає істотне розширення горизонту прогнозування. Стає можливим і, більш того, необхідним вийти за рамки прогнозу, обмеженого 20 роками, і, отже, за межі, які властиві, вирішенню тактичних завдань, не поставлених в залежність від стратегічного бачення.

Побудова прогнозів економічної динаміки починається з вивчення масиву вихідних порівнянних даних, зазвичай за 20-30 років. Тим самим вже у вихідному пункті звужується горизонт прогнозування. Якщо ми хочемо передбачити у своїх прогнозних розробках реальний хід соціально-економічного розвитку потрібно розширити зазначений період.

Важливим питанням, що пов'язане з вивченням можливостей обліку циклічності в прогнозуванні є питання про існування інвестиційних циклів у нашій економіці.

Зараз вже немає сумніву в наявності великих розбіжностей між плановими завданнями за обсягом інвестицій та можливостями їх бюджетного фінансування. Це не залишає сумнівів у тому, що інвестиційний процес недостатньо контролюється плановими органами.

Аналіз відносних відхилень від трендових темпів приросту основних показників економічного розвитку - найбільш поширений підхід до вивчення циклічності. Якщо розглянуті відхилення значимі з точки зору установлених статистичних критеріїв, то можна сказати, що спостерігається нестабільність у розвитку. Цикли при такому підході ідентифікуються, коли встановлена нестабільність набуває характеру циклічної закономірності.

Нами були визначені основні види планування, які застосовуються на всіх етапах розвитку економіки і розрізняються за типом складання плану і терміном, на який він розробляється (директивне, індикативне, поточне (оперативне) і стратегічне (реактивне, проактивне, інтерактивне планування)).

Цілі регіонального розвитку не зводяться лише до цілей ринкової економіки - отриманню прибутку. У них міститься, перш за все, багатовікове прагнення людства до відновлення, відтворення життя, але у все більш кращих умовах.

Звідси доцільно розглядати економічне зростання, структурні зміни в регіоні, які полягають в наступному:

- підтримання сфери життєдіяльності людини, якості її життя на певній конкретній території;
- усунення незбалансованості господарського комплексу, кризових явищ на території з позицій умов життя;
- забезпечення раціональної зайнятості населення як основного джерела його доходів;
- підтримання на території самоокупної економіки та її зростання, як бази відтворення населення та ін. [4, с. 15].

Для виконання названих функцій необхідне знання, відстеження ходу відтворювального процесу на території. Багато проблем в регіоні не виникли самі по собі. Основною причиною їх є не вчасне відстеження та не вжиті необхідні заходи щодо запобігання небажаних процесів і явищ.

Список використаних джерел:

1. Аргучинцева А.В. Моделирование и управление процессами регионального развития / А.В. Аргучинцева. -М. : Наука, 2001.-200 с.
2. Кац Н. Роль и задачи государственного регулирования экономики / Н. Кац // Экономист. - 1996. - № 9. - С. 74-77.

3. Кириченко В. Укрепление государственного регулирования: углубление или приостановка реформационных преобразований / В. Кириченко // Российский экономический журнал. - 1999. - № 2. - С. 3-13.

4. Лобанова О. Прогнозирование с учетом цикличности экономического роста / О. Лобанова // Вопросы экономики. - 2002. - № 8. - С. 12-19.

УДК 332.142:316.422

РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ГОСПОДАРСЬКИХ СУБ'ЄКТІВ У СПРИЙНЯТТІ СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВИМОГ

Л. М. Киба

Міжнародний науково-технічний університет імені Ю.Бугая

e-mail: lesiakiba@gmail.com

Протягом останніх 20 років розвиток регіонів відбувався в контексті макроекономічних тенденцій, які характеризувалися трьома етапами розвитку:

- етап скорочення (1991–1999 роки), пов'язаний з економічним переходом від соціалізму до ринкової економіки;

- етап економічного підйому (2000–2007 роки) був реалізований завдяки формуванню порівняно вільного економічного середовища, сприятливої зовнішньоекономічної кон'юнктури, а також значним обсягам іноземних інвестицій та грошових переказів. Під час другого етапу активно відбувався процес приватизації;

- етап світової фінансово-економічної кризи (2008–2012 роки), що мав в Україні більш негативні наслідки, ніж в інших постсоціалістичних країнах. Цей етап продемонстрував, що за часи незалежності, не зробивши якісних кроків у напрямі модернізації економіки, Україна стала країною, у якій домінує сировинна складова як у виробництві, так і в експорті та низька додана вартість товарів і послуг, які виробляються [1].

Цей етап продемонстрував різний рівень адаптування регіонів до викликів сучасності, застарілу та неефективну структуру економіки регіонів. Зокрема, наслідки світової фінансово-економічної кризи вже за підсумками 2008 року першими відчули регіони індустріального та промислово-аграрного типів (Дніпропетровська, Полтавська, Івано-Франківська, Рівненська, Хмельницька області).

Змінена кон'юнктура міжнародних ринків виявилася більш вимогливою до якості виробленої продукції, ніж раніше. У цих умовах базовим галузям старопромислових регіонів (металургії та хімічній промисловості) по теперішній час так і не вдалося повернути собі докризові ролі драйверів економічного зростання.